

Folketingets Udvalg for Fødevarer, Landbrug
og Fiskeri

København, den 24. september 2003
J.nr.: 1999-4330-0003

Folketingets Udvalg for Fødevarer, Landbrug og Fiskeri har ved skrivelse af 15. september 2003 udbedt sig min besvarelse af følgende spørgsmål:

Spørgsmål 396

”Ministeren bedes kort resumere indholdet af Domstolens dom nr. 67/2003 af 9. september 2003 i sag C-236/01, Monsanto Agricultura Italie e.a. (Tilnærmelse af lovgivningerne), jf. vedlagte pressemeddelelse samt redegøre for regeringens overvejelser i forlængelse af dommens afsigelse.”

Svar

Sagen udspringer af, at det italienske ministerråd i et dekret af 4. august 2000 suspenderede handel med og anvendelse af tre transgene majsprodukter på italiensk territorium. Det drejede sig om tre genetisk modificerede majstyper Bt-11, MON 810 samt MON 809, som forinden var blevet anmeldt til markedsføring som fødevarer eller fødevareingredienser. Sagen er anlagt ved en italiensk domstol, men i overensstemmelse med EF-traktatens artikel 234 er de EU-retlige spørgsmål forelagt Domstolen i Luxembourg.

Dommen omhandler fortolkningen af bestemmelser i den såkaldte ”Novel Foods”-forordning (forordning nr. 258/97), som regulerer markedsføringen af nye levnedsmidler og nye levnedsmiddelingredienser i EU. Forordningen omfatter blandt andet regler for markedsføring af GMO-baserede fødevarer og fødevareingredienser og bygger på et princip om, at nye fødevarer og fødevareingredienser skal risikovurderes og have en egentlig markedsføringstilladelse. Denne udstedes typisk af en stående komité med deltagelse af Kommissionen og alle medlemsstater. For fødevarer eller fødevareingredien-

ser, som i alt væsentligt svarer til eksisterende produkter på markedet, kan placeringen på markedet ske efter en forenklet procedure ("ækvivalensproceduren"). I disse tilfælde er det tilstrækkeligt at anmelde markedsføringen til Kommissionen.

Det første spørgsmål i dommen vedrører muligheden for at anvende den forenkledede procedure i de tilfælde, hvor markedsføringen omfatter GMO-baserede fødevarer eller fødevarer med ingredienser. I sin afgørelse slår Domstolen fast, at forekomst af transgene proteinrester på et vist niveau ikke i sig selv er til hinder for, at de pågældende produkter i alt væsentligt svarer til eksisterende produkter på markedet. Forekomst af genetisk modificeret materiale i fødevarer udelukker således ikke, at det pågældende produkt kan markedsføres efter den forenkledede procedure. Det er dog ifølge Domstolen en betingelse, at fødevarer eller fødevarer med ingredienser ikke udgør en risiko for menneskers sundhed. Domstolen tager ikke stilling til det videnskabelige grundlag for, om de pågældende fødevarer eller fødevarer med ingredienser udgør en sundhedsrisiko, men overlader dette til den nationale domstol. Endvidere udtaler Domstolen, at den forenkledede procedure ikke er i strid med grundlæggende principper og bestemmelser i EU-retten.

Det andet spørgsmål i dommen vedrører medlemsstaternes mulighed for at udstede midlertidige suspensioner og begrænsninger med anvendelsen af og handel med nye fødevarer eller fødevarer med ingredienser i medfør af forordningens artikel 12. Det fremgår af dommen, at artikel 12 skal ses som et særligt udtryk for forsigtighedsprincippet. Det er således en betingelse for at iværksætte midlertidige foranstaltninger, at den pågældende medlemsstat har foretaget en forudgående risikovurdering. Endvidere skal det fremgå af denne risikovurdering, at det under hensyntagen til forsigtighedsprincippet er nødvendigt at gennemføre de påtænkte foranstaltninger for at sikre, at de pågældende fødevarer ikke udgør en fare for forbrugerne.

Beskyttelsesklausuler findes også i udsætningsdirektivet og de nye regler om GM-foder og fødevarer og er nærmere beskrevet i Fødevareministeriets juridiske rapport om sam eksistens. På udsætningsdirektivets område kan medlemsstaten foretage midlertidige begrænsninger i handelen med og anvendelsen af genetisk modificerede organismer, hvis der på grundlag af ny videnskabelig viden er en begrundet formodning for, at en godkendt GMO udgør en risiko for menneskers sundhed eller miljøet. I medfør af reglerne for GM-foder og -fødevarer, som afløser Novel Foods-forordningen, behandles alle markedsføringssager i den stående komité, og ækvivalensproceduren bortfalder således for GMO-produkter. Endvidere skal medlemsstaterne informere Kommissionen, såfremt der er grund til at formode, at en GMO godkendt til foder- eller fødevarerbrug udgør en sundheds- eller miljørisiko. Kommissionen kan herefter gribe ind overfor produktet.

Det er min vurdering, at dommen bekræfter det allerede fastslåede princip om, at forbud mod salg og anvendelse af godkendte GMO-produkter skal begrundes i hensyn til miljø eller sundhed.

Mariann Fischer Boel

/Kent Harnisch

